

2026/07

GIZARTE POLITIKA ETA ZERBITZUEI BURUZKO **INKESTA**

Dokumentu honek Gipuzkoako gizarte-politikei eta gizarte-zerbitzuei buruz herritarrek duten pertzepzioari buruzko inkestaren emaitzak aurkezten ditu. Inkesta Gipuzkoako Foru Aldundiak sustatutako Soziometroa herritarren parte-hartzerako plataformaren bidez (soziometroa.etorkizunaeraikiz.eus) egin da.

AURKIBIDEA

1. SARRERA	1
2. PARTE-HARTZEAREN ANALISIA	3
3. EMAITZAK	5
3.1. PROFIL SOZIODEMOGRAFIKOA	5
3.2. GIZARTE POLITIKA ETA ZERBITZUEN PERTZEPZIOA.....	9
4. ESKUALDEEN ARTEKO JOERA NAGUSIAK	24
5. ONDORIO OROKORRAK	26

01

SARRERA

Txosten honen helburu nagusia Gipuzkoako herritarrek gizarte-politikei eta gizarte-zerbitzuei buruz duten pertzepzioa aztertzea da, baita sistemari buruz duten ezagutza eta esperientzia ere, eta haren funtzionamenduari, irisgarritasunari eta egungo gizarte-beharrei erantzuteko gaitasunari buruz egiten dioten balorazioa ere.

Ikerketa Gipuzkoako Foru Aldundiaren soziometroa.etorkizunaeraikiz.eus herritarren parte-hartze plataformaren bidez egindako inkesta baten emaitzetan oinarritzen da.

Soziometroa entzute aktiborako tresna bat da, lurraldeko gizarte-, ekonomia- eta kultura-erronkei buruz herritarren iritzia biltzeko aukera ematen duena. Horren bidez, errealitate sozialarekin lotura estuagoa duen eta parte-hartze handiagoan oinarritutako gobernantza sustatzen da.

Oraingo honetan, inkestak herritarrek gizarte-zerbitzuei buruz duten ezagutza-mailari eta haiekin izan duten harremanari lotutako alderdiak jorratzen ditu, baita gehien erabiltzen diren baliabideak, sistemara sartzeko erraztasuna eta administrazio-prozeduren argitasuna ere. Era berean, gizarte-premien bilakaerari, gizarte-zerbitzuen sistemaren erantzuteko gaitasunari eta datozen urteetan gizarte-politikak gidatu beharko lituzketen lehentasun nagusiei buruz herritarrek duten pertzepzioa aztertzen du.

Emaitzei esker, Gipuzkoako gizarte-zerbitzuen sistemaren funtzionamenduari buruz herritarrek duten pertzepzioan joera esanguratsuak identifika daitezke. Horien artean, indargune gisa nabarmentzen da ongizate kolektiboari egiten dion ekarpenaren aitortza; aldi berean, ordea, irisgarritasunarekin, koordinazioarekin, gizarte-premien hazkundearekin eta eskuragarri dauden baliabideen gaineko presioarekin lotutako erronkak ere agerian geratzen dira.

Oro har, txosten honek Gipuzkoako gizarte-politikei eta gizarte-zerbitzuei buruz herritarrek dituzten pertzepzio, esperientzia eta itxaropenei hurbilketa bat eskaintzen die, eta ongizate-sistemak gaur egun dituen erronka nagusiak eta herritarrek identifikatutako hobekuntza-lehentasunak ulertzeko azterketa-elementuak eskaintzen ditu.

02

PARTE-HARTZEAREN ANALISIA

Inkestan, guztira, Gipuzkoan bizi diren 518 pertsonaren lagin balioduna lortu da analisirako, eta haien erantzunak dira txosten honetan aurkezten diren emaitzen oinarria.

Galderen arteko konparazioa errazteko, emaitzen analisisian aurkezten diren ehunekoak azterlanaren lagin balioduna ($n = 518$) erreferentziazat hartuta kalkulatu dira, galdera bakoitzari erantzun dioten pertsonen kopurua edozein dela ere.

Hala ere, bizileku-udalerriri buruzko galderari —barrutiaren arabera analisirako erabilitakoari— parte-hartzaile gutxiagok erantzun zioten. Beraz, atal honetan aurkeztutako lurralde-banaketa kalkulatu da eskuragarri dauden erantzunak proportzionalki haztatuz, lagin orokorraren ordezkaritza mantentzeko.

Barrutien arabera banaketari dagokionez:

- **Donostialdeak** izan zuen parte-hartzerik handiena: guztira, 130 erantzun baliodun jaso ziren bizilekuari dagokion udalerriri buruzko galderan. Parte-hartze handi hori, neurri handi batean, Donostiaren pisu demografikoaren ondorio da; izan ere, barrutian jasotako erantzunen gehiengoa udalerriri horretatik dator (%85,38). Beraz, laginak lurralde-eremu horren ordezkaritza sendoa eskaintzen du.
- **Bidasoa-Oiartzun** barrutian 61 erantzun baliodun jaso ziren. Parte-hartzea barrutiko udalerriri nagusien artean banatzen da, Irunek (%32,79) eta Errenteriak (%22,95) pisu handiena izanik; horien ondoren daude Pasaia, Oiartzun, Hondarribia eta Lezo. Horrenbestez, lurraldearen ordezkaritza orekatua eskaintzen du.

- **Deba-Urola** barrutian 105 erantzun baliodun jaso ziren. Parte-hartzeak lurralde-banaketa askotarikoa erakusten du, Zarautz eta Azpeitia ordezkariak handiena dutelarik; horiez gain, barrutiko gainerako udalerriek ere ekarpena egin dute.
- **Oria** barrutian 82 erantzun baliodun jaso ziren. Parte-hartzea barrutiko hainbat udalerriren artean banatzen da, Abaltzisketa nabarmen gailentzen delarik (%52,44). Ondoren datoz Tolosa (%7,32), Andoain eta Beasain (bakoitza %6,10), baita lurraldeko gainerako udalerrien ekarpenak ere.

Barrutia	Erantzun haztatuak	Laginarekiko %
Donostialdea	178	%34,4
Deba-Urola	144	%27,8
Oria	112	%21,6
Bidasoa-Oiartzun	84	%16,2
Total	518	%100

Lurralde-banaketa haztatu da ikerketaren lagin baliodunera (n = 518) egokitzeko, barrutien artean behatutako parte-hartze proportzioa mantenduz.

Oro har, laginak Gipuzkoako lau barrutien ordezkariak zabala eskaintzen du, eta horri esker, herritarrek gizarte-zerbitzuei eta gizarte-politikei buruz dituzten pertsonek lurralde-ikuspegitik azter daitezke. Parte-hartzea Donostialdean eta Deba-Urolan handiagoa izan den arren, lau barrutietan jasotako erantzunek lurralde osoaren ikuspegi askotarikoa eta adierazgarria eskaintzen dute.

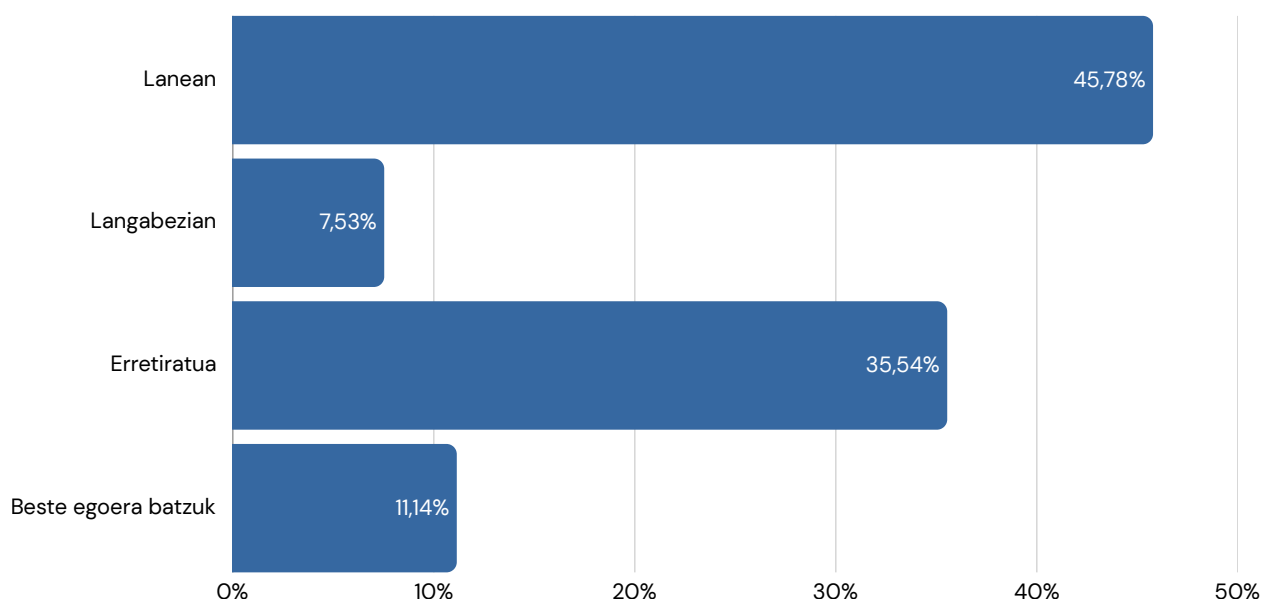
03

EMAITZAK

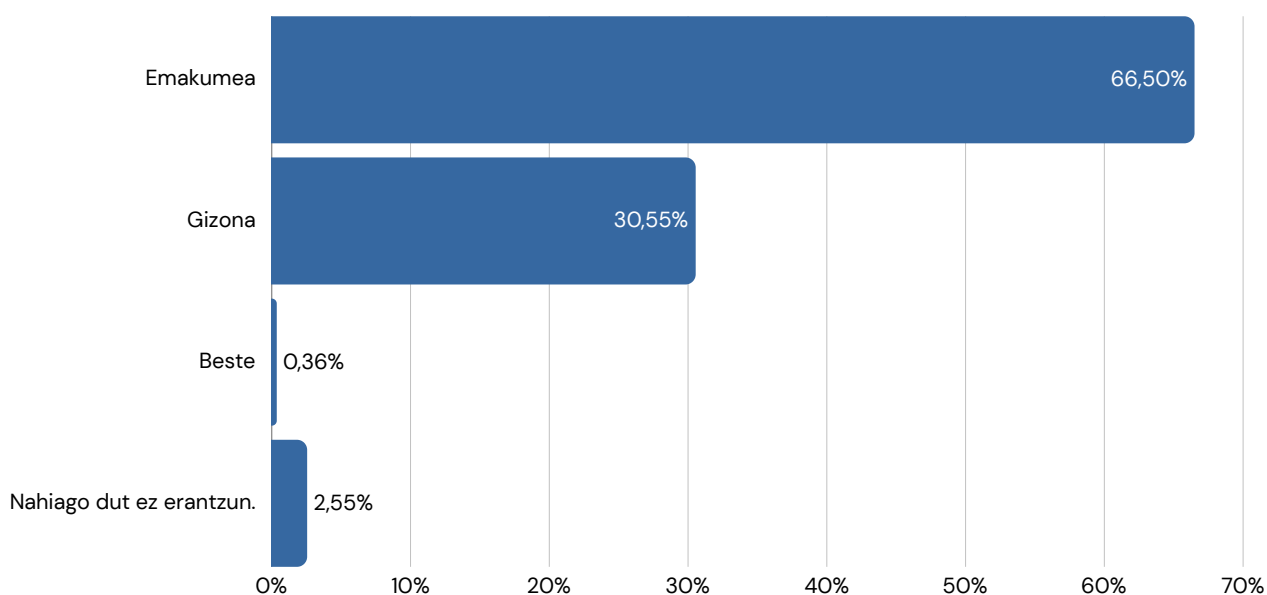
3.1. PROFIL SOZIODEMOGRAFIKOA

Atal honetan azterlanean parte hartu duten pertsonen profil soziodemografikoa aurkezten da, honako alderdi hauek kontuan hartuta: lan-egoera, generoa, adina, ikasketa-maila eta egoera ekonomikoa. Horren helburua da Gipuzkoako gizarte-zerbitzuei eta gizarte-politikei buruz herritarrek duten pertzepzioari buruz lortutako emaitzak testuinguruan kokatzea.

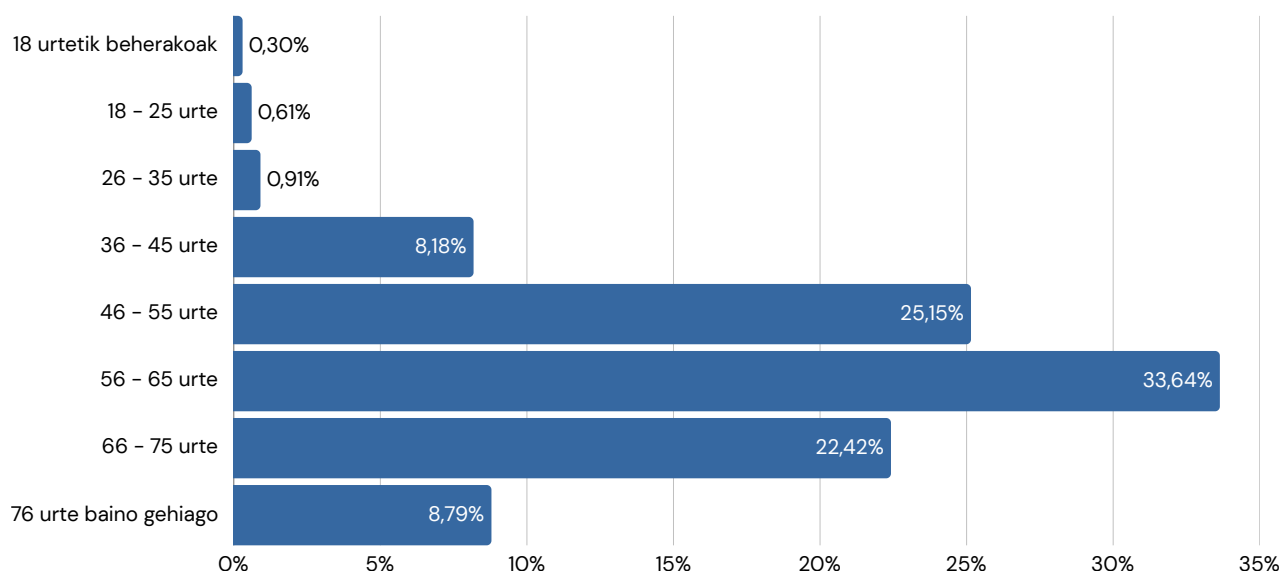
LAN EGOERAREN ARABERAKO BANAKETA

Enplegu-egoerari dagokionez, laginak osaera heterogeneoa du. Gehiengoa lanean ari da (% 45,78), nahiz eta erretiratu kopuru esanguratsu bat ere badagoen (% 35,54), laginaren adin-profilarekin bat etorritik. Langabetuen (% 7,53) eta beste egoera batzuetan dauden (% 11,14) ehunekoak txikiagoak dira.

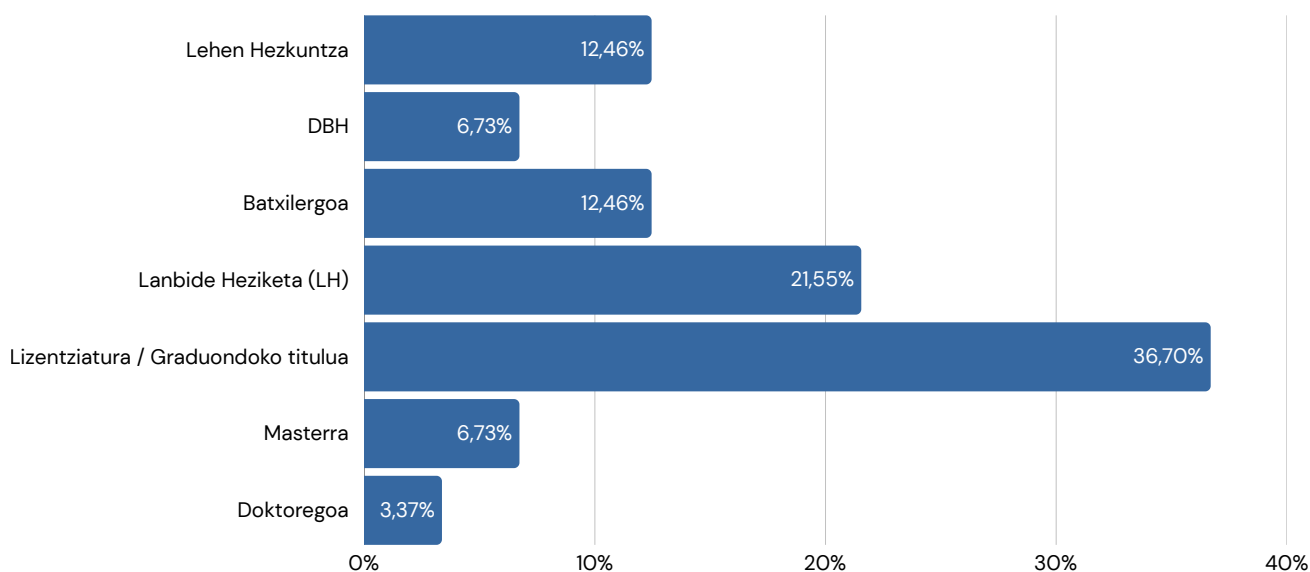
GENEROAREN ARABERAKO BANAKETA

Generoari dagokionez, emakumeek laginaren bi heren osatzen dute (% 66,55), eta gizonek, berriz, parte-hartzaileen % 30,55 osatzen dute. Beste genero batekin identifikatzen diren edo erantzun nahi ez duten pertsonen presentzia minimoa da, eta, ondorioz, laginak emakumezkoen parte-hartzearen nagusitasun argia erakusten du.

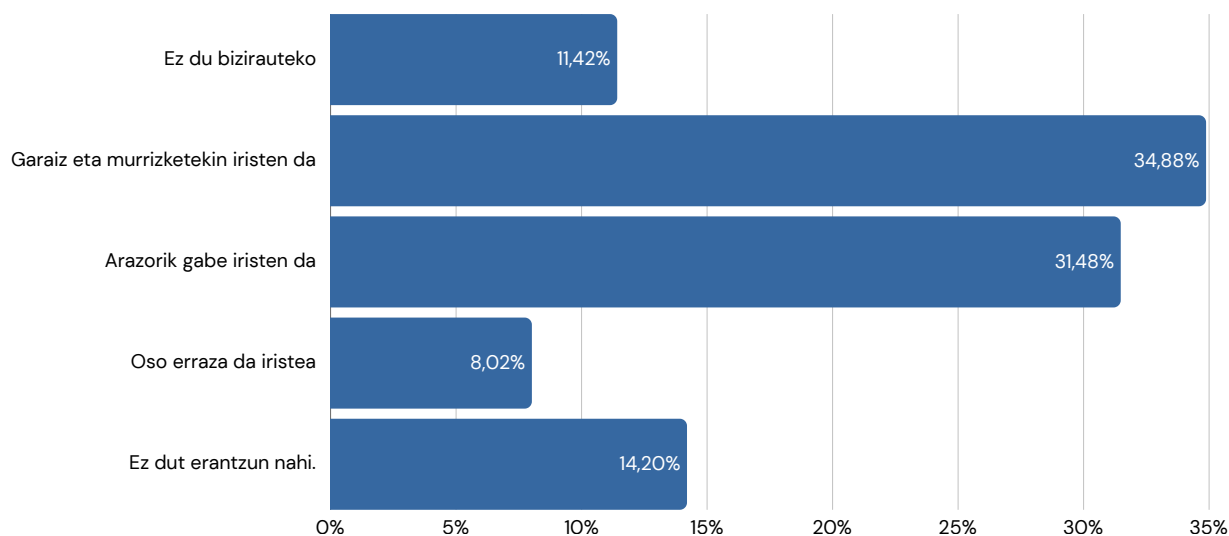
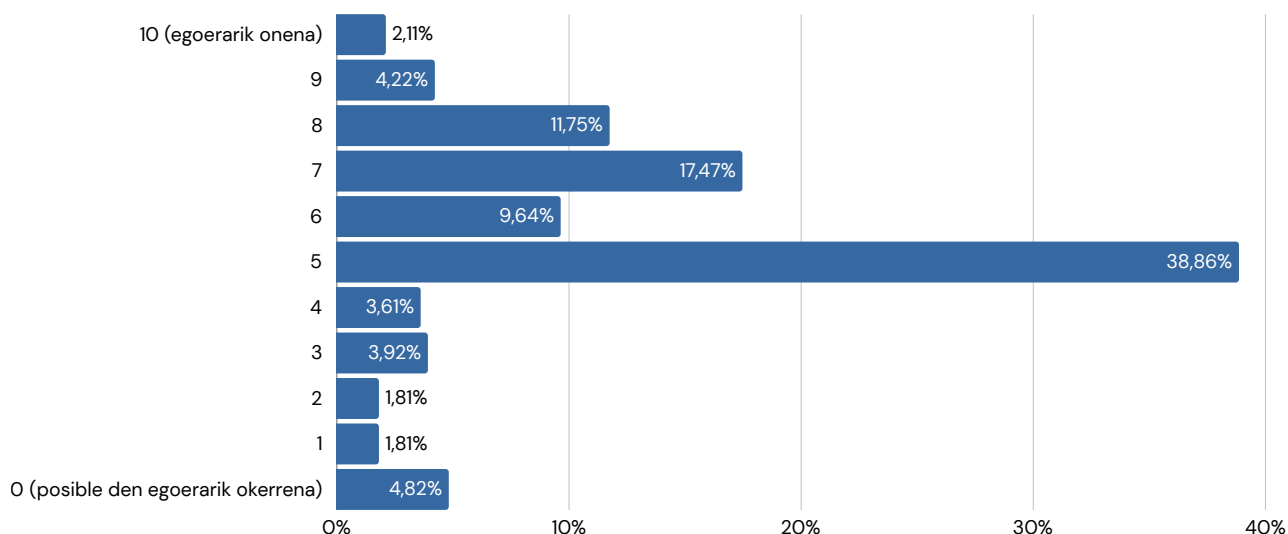
ADIN-TARTEAREN ARABERAKO BANAKETA

Adinari dagokionez, laginak helduen eta adin handiagoko pertsonen presentzia handiagoa erakusten du. Erantzunen gehienak 56 eta 65 urte bitartekoen (%33,64), 46 eta 55 urte bitartekoen (%25,15) eta 66 eta 75 urte bitartekoen (%22,42) artean biltzen dira. Horrek erakusten du profila bereziki lotuta dagoela gizarte-politikek gero eta garrantzi handiagoa hartzen duten bizi-etapekin.

HEZKUNTZA MAILAREN ARABERAKO BANAKETA

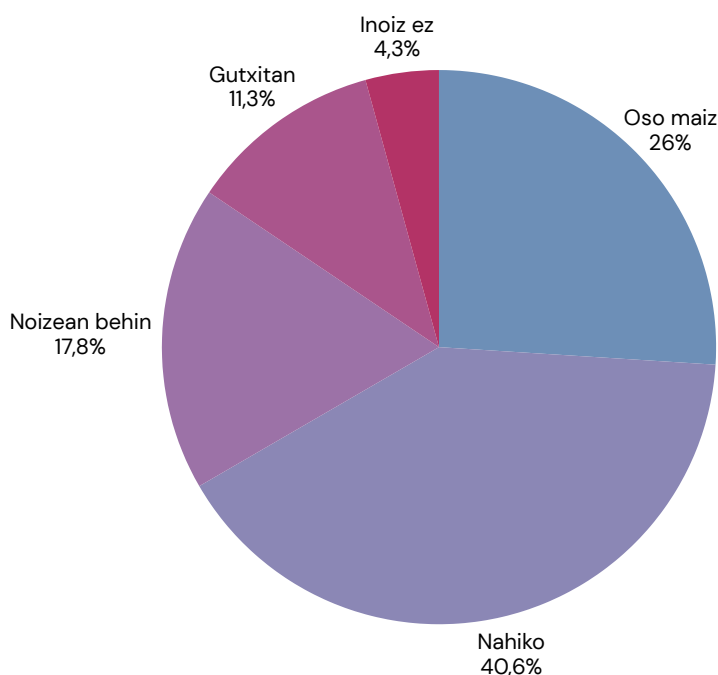
Ikasketa-mailari dagokionez, laginak prestakuntza-maila ertain-altua duen profila erakusten du. Bereziki nabarmentzen dira unibertsitateko gradu edo lizentziatura duten pertsonak (%36,70) eta Lanbide Heziketako ikasketak dituztenak (%21,55). Gainerako ikasketa-mailek ordezkaritza apalagoa dute. Profil horrek gizarte-zerbitzuen eta gizarte-politiken funtzionamenduari buruzko erantzun arrazoituak jasotzea errazten du.

EGOERA EKONOMIKOAREN ARABERAKO BANAKETA

Egoera ekonomiko pertsonalari dagokionez, balorazioak tarteko puntuazioetan biltzen dira batez ere; 5 puntuazioa da ohikoena (%38,86), eta haren ondoren datoz 7ko balorazioa (%17,47) eta 8koa (%11,75). Banaketa horrek erakusten du parte-hartzaileek, oro har, beren egoera ekonomikoaren inguruko pertzepzio neurritsua dutela. Horrekin bat etorritik, %34,88k adierazi du bere etxean hilabete amaierara iristeko zailtasunak dituztela eta murrizketak egin behar izaten dituztela; %31,48k, berriz, dio hilabete amaierara arazorik gabe iristen dela. Egoera ekonomiko bereziki zaila (%11,42) edo, alderantziz, oso eroso (%8,02) dutela adierazten duten etxeak laginaren proportzio txikiagoa dira.

3.2. GIZARTE POLITIKA ETA ZERBITZUEN PERTZEPZIOA

ZURE EGUNEROKO BIZITZAN, ZENBATETAN ESANGO ZENUKE GIZARTE ZERBITZUEI EDO POLITIKEI LOTUTAKO GAIAK AGERTZEN DIRELA?

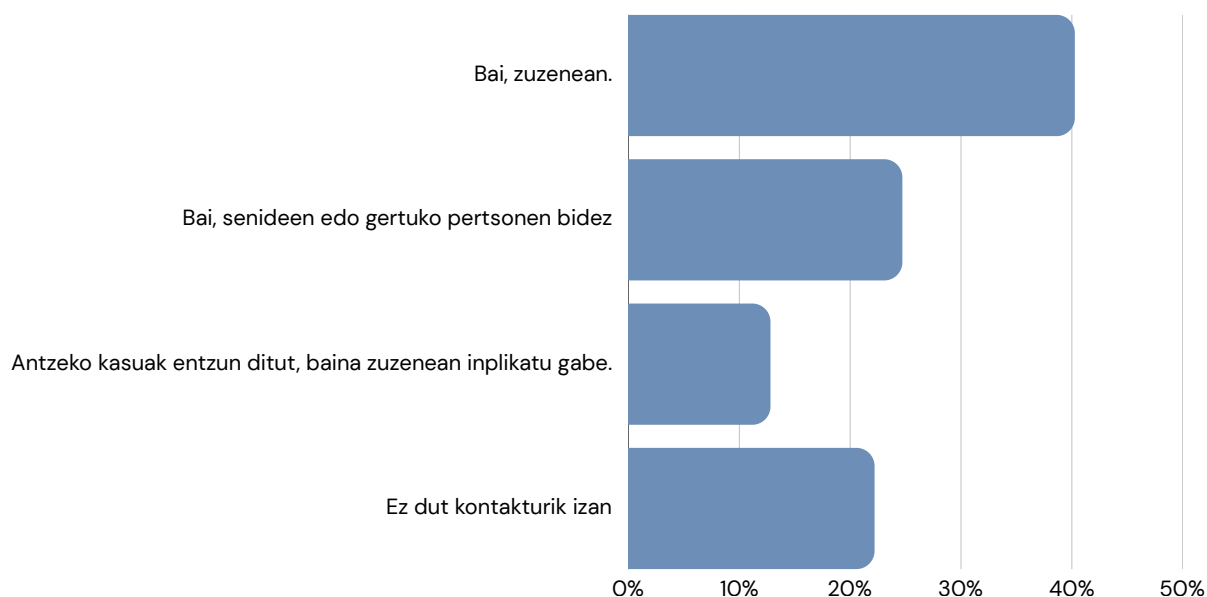

Gizarte zerbitzuek eta politikek leku garrantzitsua dute inkestatutako herritarren eguneroko bizitzan.

Parte-hartzaileen hamarretik ia seik (% 61,61) diote gai hauek oso edo nahiko maiz agertzen direla haien eguneroko bizitzan, eta % 17,91ek bakarrik diote gutxitan edo inoiz ez direla agertzen.

Emaitza horiek erakusten dute gizarte-gaiek presentzia handia dutela parte-hartzaileen esperientzietan eta kezketan, eta horrek agerian uzten du inkestan parte hartu duten pertsonen artean arlo honek pizten duen interes handia.

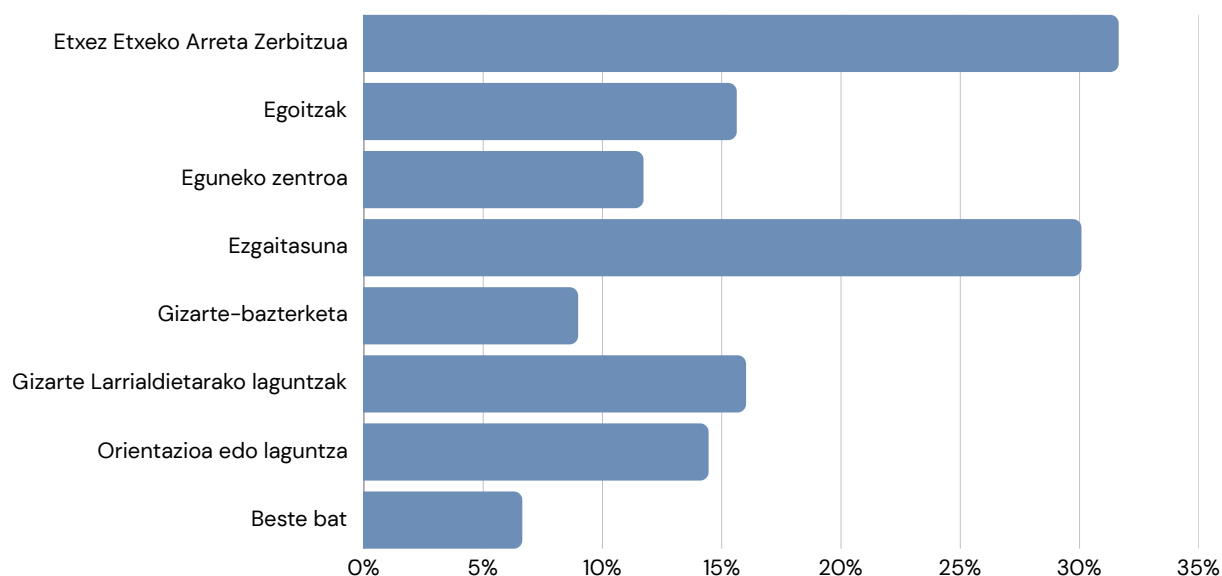
AZKEN URTEOTAN, HARREMANIK IZAN AL DUZU GIZARTE ZERBITZU, LAGUNTZA EDO BALIABIDEREN BATEKIN, ZUZENEAN EDO ZURE INGURUKO NORBAITEN BIDEZ?

Inkestan parte hartu duten herritarren artean, gizarte-zerbitzuekin eta gizarte-baliabideekin harremana izatea nahiko ohikoa da.

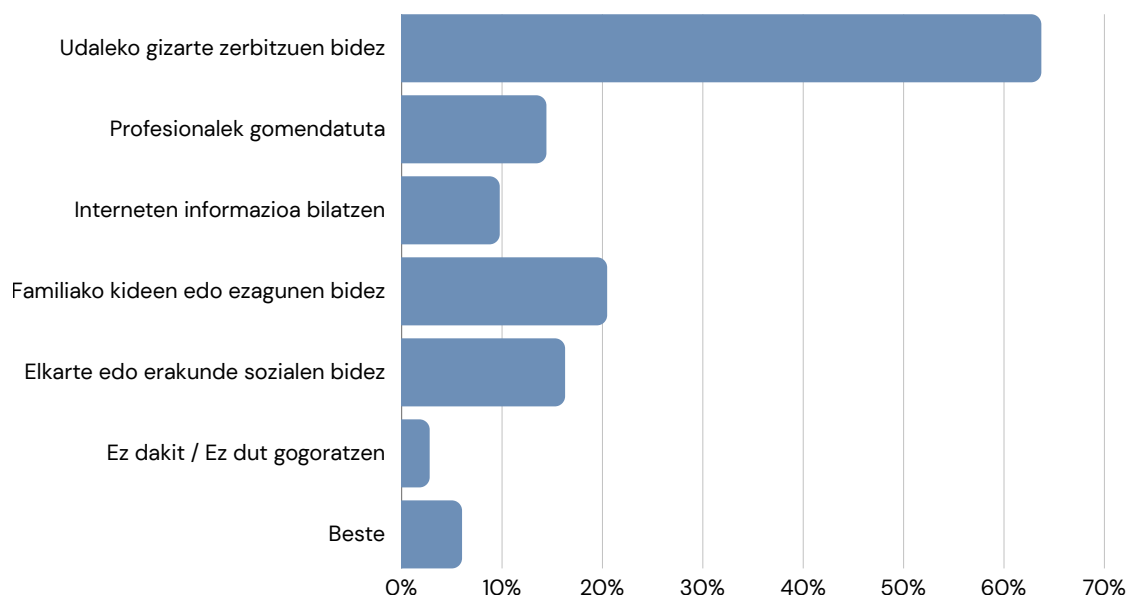
Hamar pertsonatik lauk (% 40,27) diote azken urteotan zuzenean gizarte zerbitzu, laguntza edo baliabideren bat eskuratu dutela, eta % 24,71ek, berriz, senideen edo gertuko pertsonen bidez egin dute.

Oro har, hamar parte-hartzailetik zortzik gizarte zerbitzuen sistemarekin kontaktu motaren bat izan dutela adierazi dute, zuzena edo zeharkakoa, eta horrek aztertutako laginaren artean baliabide horien inguruko hurbiltasun eta ezagutza maila handia erakusten du.

ZER NOLAKO LAGUNTZA, LAGUNTZA EDO ZERBITZUA IZAN ZEN?

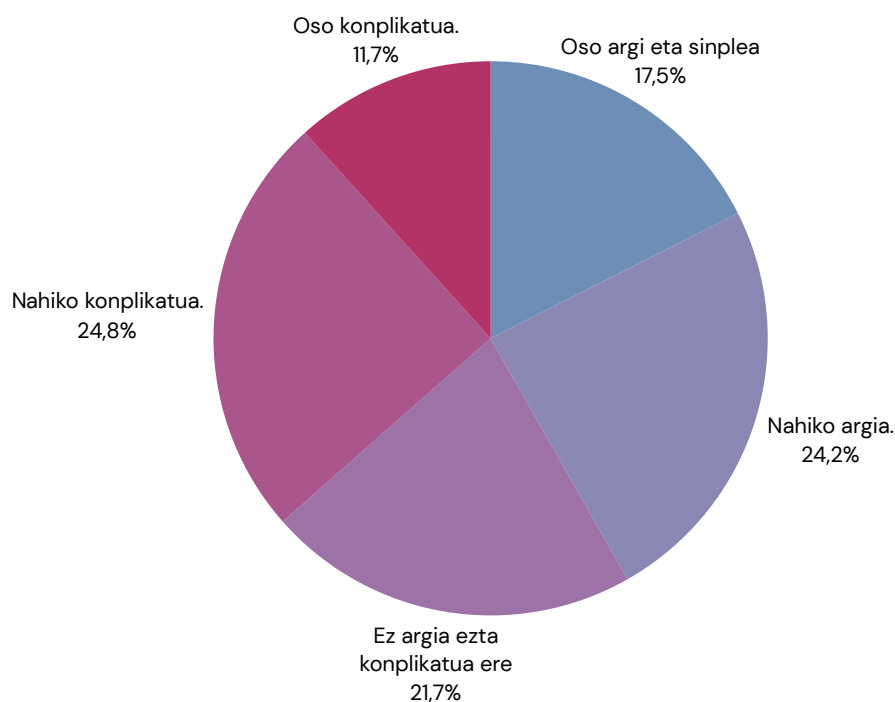
Gizarte-zerbitzu edo -baliabideren batekin harremana izan duten pertsonen artean, prestazio ekonomikoak dira laguntza mota ohikoena (%41,41). Horien ondoren daude Etxez Etxeko Laguntza Zerbitzua (%31,64) eta desgaitasunarekin lotutako baliabideak (%30,08). Neurri txikiagoan aipatzen dira Gizarte Larrialdietarako Laguntzak (%16,02), egoitza-zerbitzuak (%15,63), orientazio- edo laguntza-zerbitzuak (%14,45) eta eguneko zentroak (%11,72).

Erantzun irekiek ere gizarte-zerbitzuen sistemak artatzen dituen egoeren aniztasuna islatzen dute. Besteak beste, alokairu sozialeko etxebizitzak, mendekotasuna, genero-indarkeria, adikzioak, migrazioa eta adingabeen osasun mentalekin lotutako laguntza aipatzen dira. Zehazki, parte-hartzaile batek honakoa adierazi zuen: «Laguntza psikiatrikoa bilatu ondoren, gizarte-zerbitzuetara jo nuen»; beste batzuek, berriz, «alokairu sozialeko etxebizitzak» edo mendekotasun-egoeran dauden pertsonentzako laguntza aipatu zituzten. Testigantza horiek agerian uzten dute gizarte-politikek erantzun behar dieten beharren aniztasuna eta konplexutasuna.

NOLA LORTU ZUTEN BALIABIDE EDO LAGUNTZA HORI?

Udaleko gizarte-zerbitzuak dira, alde handiz, laguntza-sistamarako sarbide nagusia, parte-hartzaileen ia bi herenek (%63,72) horien bidez eskuratu baitzuten lehen arreta. Bigarren tokian daude senideak edo ezagunak (%20,47), eta ondoren gizarte-elkarteak edo -erakundeak (%16,28) eta profesionalen gomendioa (%14,42). Internet bidez informazioa zuzenean bilatzeak, aldiz, pisu txikiagoa du (%9,77).

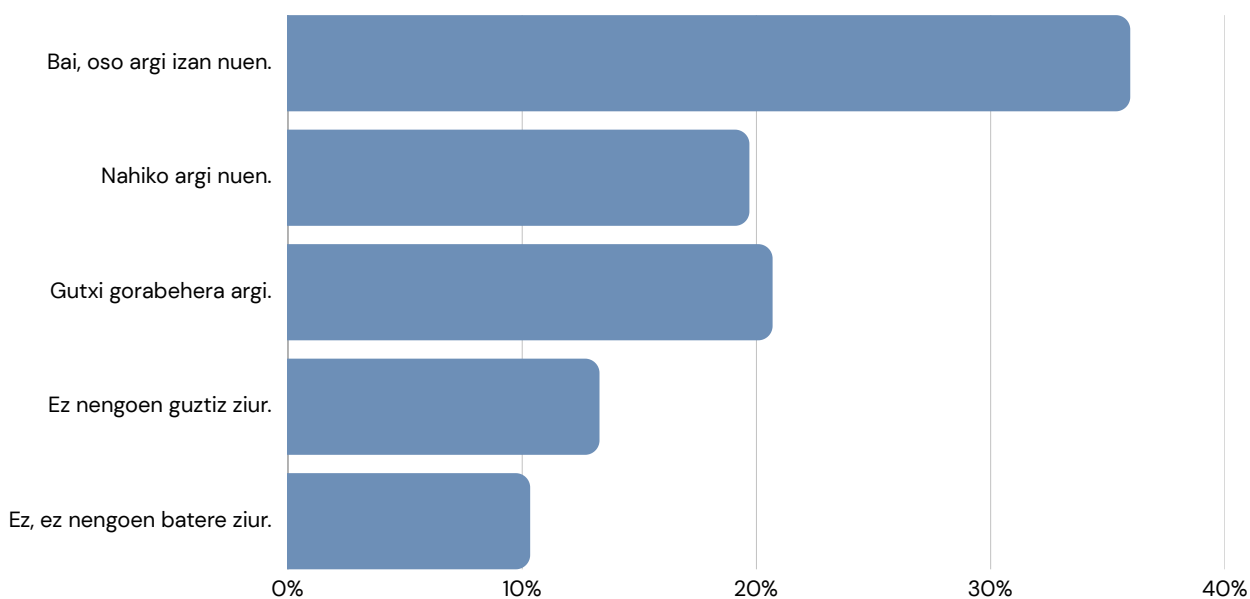
Erantzun irekiek, gainera, erakusten dute pertsona batzuek beren jarduera profesionalaren bidez, ikastetxeen bitartez edo bilaketa- eta ahalegin-prozesu luze baten ondoren iritsi zirela baliabide horietara. Ildo horretan, parte-hartzaile batek adierazi zuen baliabideetara iritsi zela «asko tematu eta ate asko jo ondoren»; beste batek, berriz, honakoa nabarmendu zuen: «udaleko gizarte-zerbitzuek ematen duten informazioa ez da normalean oso ona». Testigantza horiek agerian uzten dute laguntza behar duten pertsona guztientzat sarbidea ez dela beti erraza.

NOLA BALORATUKO ZENUKE PROZESUA, ORO HAR?

Gizarte-baliabideetara sartzeko prozesuaren ebaluazioak pertzepzio zatitua erakusten du zerbitzu horiek erabili dituztenen artean. % 42,19k prozesua oso edo nahiko argia izan dela uste duen bitartean, oso antzeko ehuneko batek (% 35,86) nahiko edo oso konplikatur dela diote. Gainera, % 21,94k tarteko balorazioa dute.

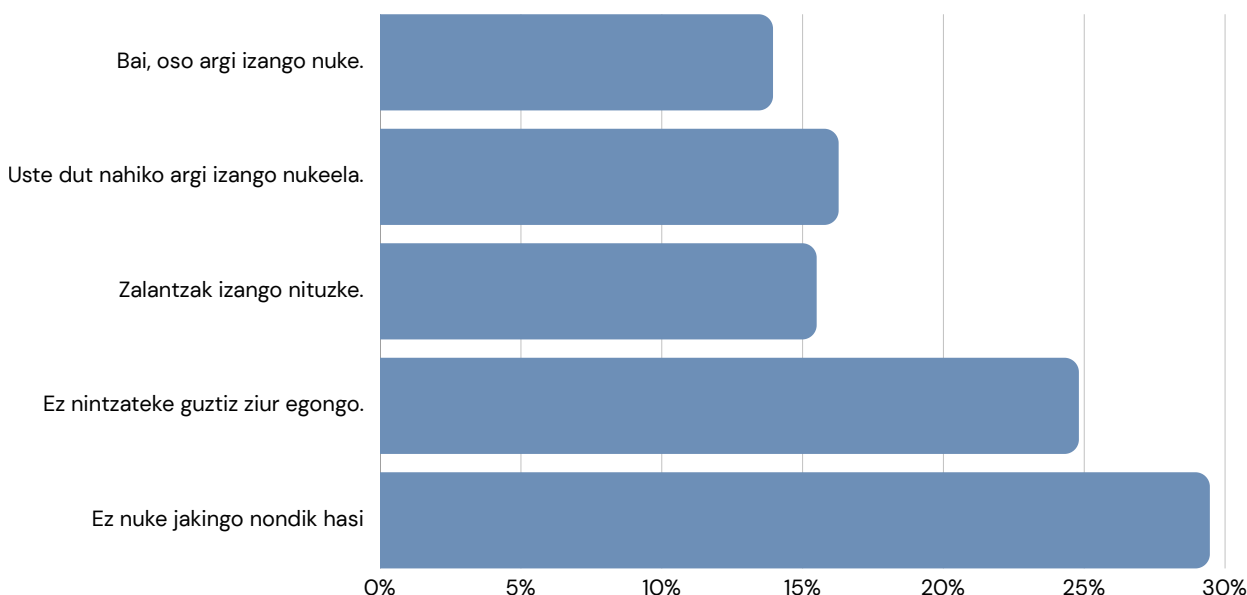
Emaitza hauek iradokitzen dute biztanleriaren zati handi batek prozesua eskuragarritzat jotzen duen arren, gizarte-zerbitzuetara eta laguntzara sartzeko esperientzian eragina duten zailtasun garrantzitsuak daudela oraindik.

PROZESU HORRETAN, ARGI AL ZENUEN ZEIN ADMINISTRAZIOK KUDEATZEN ZUEN LAGUNTZA EDO ZERBITZU HORI?

Gizarte-baliabide edo -laguntzaren bat eskuratu zuten pertsona gehienek, neurri batean behintzat, identifikatuta zuten hura kudeatzeko ardura zuen administrazioa. Zehazki, %55,66k adierazi du oso argi edo nahiko argi zuela; %20,69k, berriz, gutxi gorabehera argi zuela adierazi du. Hala ere, ia lau pertsonatik batek (%23,64) aitortu du ez zuela argi zein administraziook kudeatzen zuen jasotako laguntza edo zerbitzua. Horrek agerian uzten du oraindik ere zailtasunak daudela gizarte-zerbitzuen sistemaren barruan eskumenen banaketa ulertzeko.

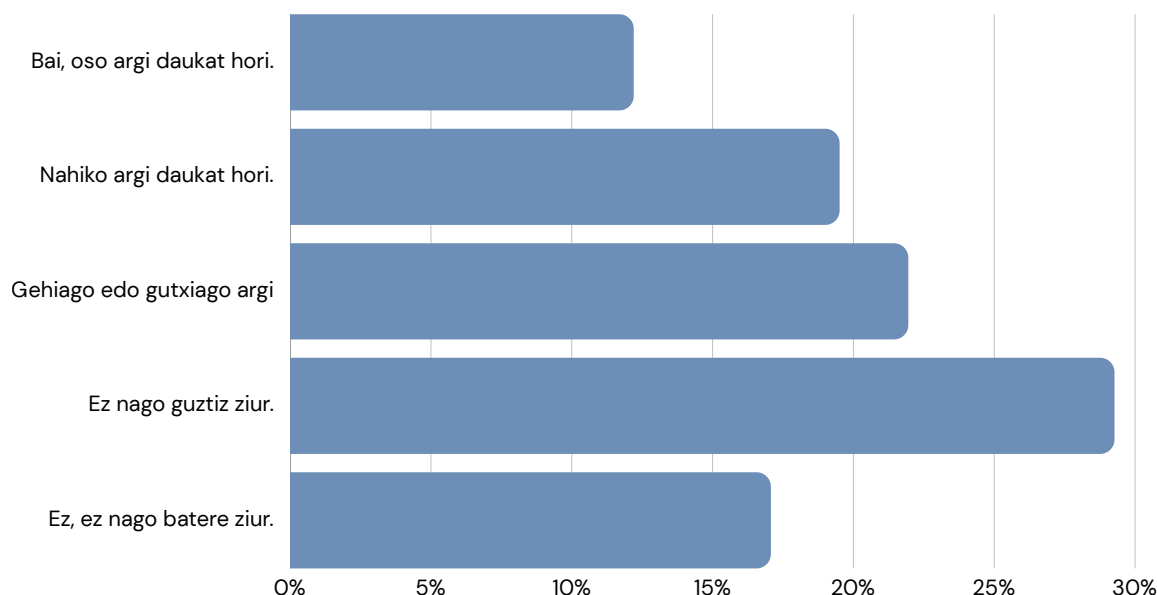
GIZARTE LAGUNTZAK EDO ZERBITZUAK ESKATU BEHARKO BAZENU INOIZ, JAKINGO ZENUKE NONDIK HASI?

Premiazko egoera hipotetiko bat planteatzen denean, inkestan parte hartu duten herritar gehienek ziurgabetasuna adierazten dute gizarte-zerbitzuen sistemara nola iritsi ez dakitelako.

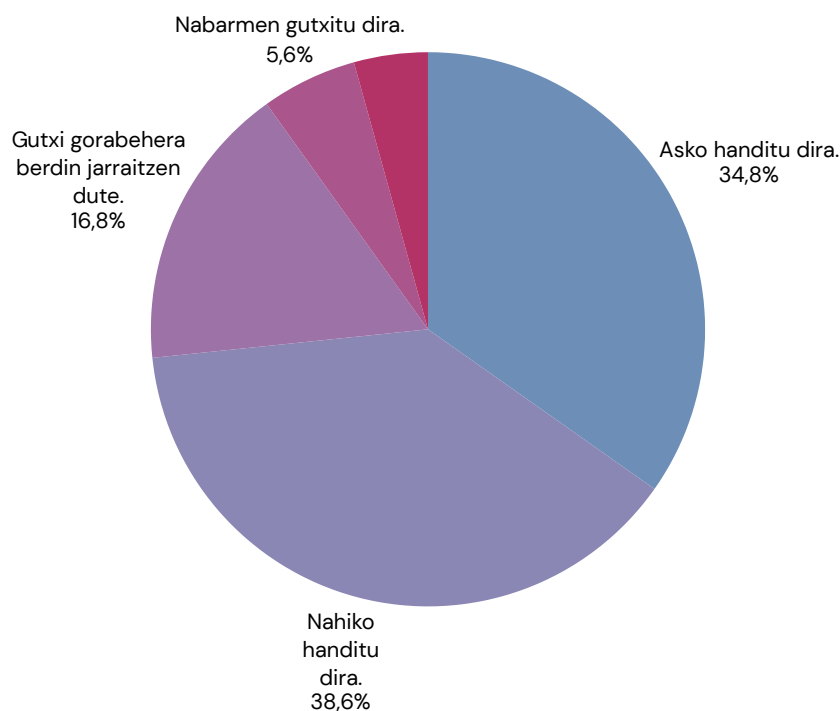
Parte-hartzaileen erdiak baino gehiagok (%54,27) adierazi du ez lukeela oso argi nondik hasi edo, zuzenean, ez lukeela jakingo nola egin. Aldiz, %30,23k uste du oso argi edo nahiko argi izango lukeela nola jokatu. Eraitza horiek agerian uzten dute oraindik ere hobekuntza-tarte handia dagoela herritarrei informazioa eta orientazioa eskaintzeari dagokionez, gizarte-baliabide eta -laguntzetarako sarbidea errazteko.

ARGI AL DUZU ZEIN ADMINISTRAZIOK KUDEATZEN DITUEN GIZARTE LAGUNTZA EDO ZERBITZU NAGUSIAK?

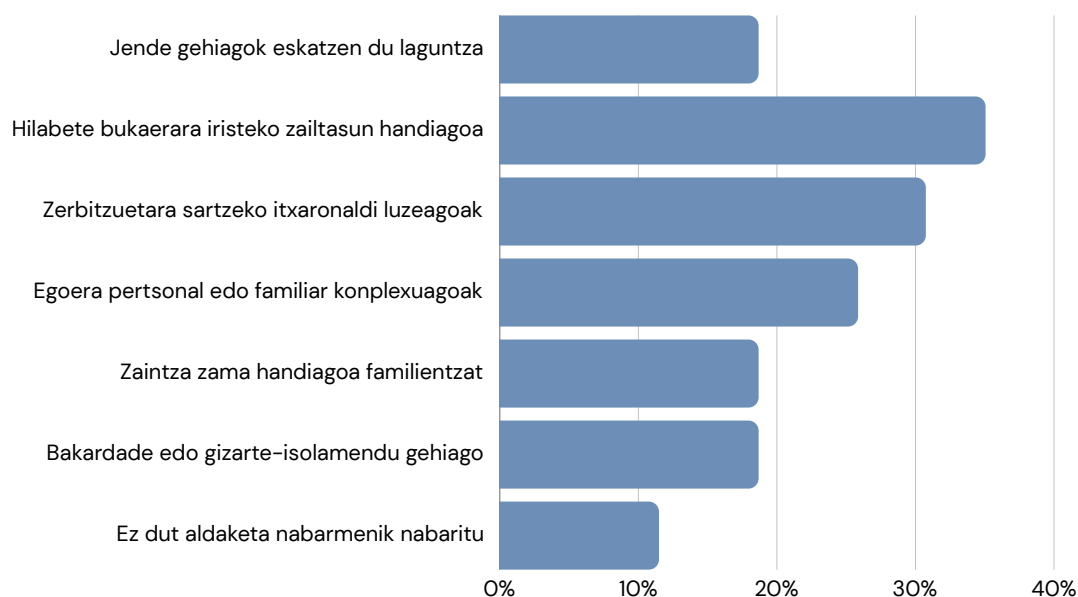
Gizarte-laguntza eta -zerbitzu nagusiak zein administrazioek kudeatzen dituen jakiteari dagokionez, ezagutza-maila, oro har, mugatua da. Inkestan parte hartu duten pertsonen ia erdiak (%46,34) aitortu du ez duela oso argi edo ez dakiela inondik ere; aldiz, %31,71k baino ez du adierazi oso argi edo nahiko argi duela. Emaitza horrek indartu egiten du gizarte-zerbitzuen sistemaren antolaketari eta eskumenen banaketari buruzko informazio-gabeziaren pertzepzioa, eta horrek zaildu egin dezake herritarrek eskuragarri dauden baliabideetara iristea.

ZURE INGURUA PENTSATUZ – ADINEKO PERTSONAK, FAMILIAK, ZAINTZAILEAK EDO EGOERA AHULEAN DAUDEN PERTSONAK – NOLA ESANGO ZENUKE ALDATU DIRELA HAIEN BEHARRAK AZKEN URTEOTAN?

Ilkestan parte hartu duten herritarren artean nagusi den pertzepzioaren arabera, azken urteotan gizarte-premiak areagotu egin dira. Parte-hartzaileen ia hiru laurdenek (%73,35) uste dute adinekoen, familien, zaintzaileen edo kalteberatasun-egoeran dauden pertsonen beharrak asko edo nahiko handitu direla; aldiz, %9,89k baino ez du iritzi horiek gutxitu egin direla.

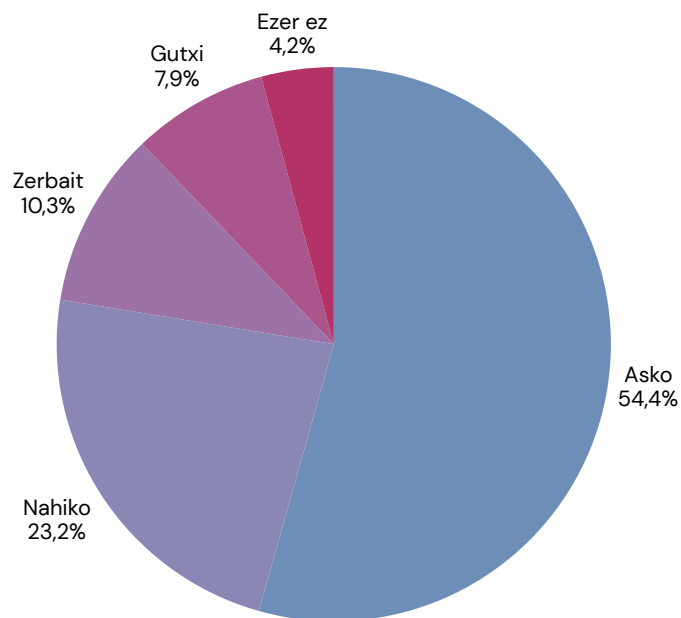
Eraitza horiek erakusten dute oso zabaldua dagoela azken urteotan gizarte-laguntzaren eta arretaren beharra areagotu delako pertzepzioa, bereziki babes-premia handienak dituzten kolektiboen artean.

HORRELAKO EGOERARIK ANTZEMAN AL DUZU ZURE INGURUAN?

Hurbileko ingurunean hautemandako aldaketa nagusiak zailtasun ekonomikoen hazkundearekin eta gizarte-zerbitzuen sistemaren gaineko presioaren areagotzearekin lotuta daude. Gehien aipatzen diren egoerak hilabete amaierara iristeko zailtasun handiagoak (%35,06) eta zerbitzuetara iristeko itxaronaldien luzapena (%30,75) dira; horien ondoren, egoera pertsonal edo familiar konplexuagoen pertzepzioa dago (%25,86).

Neurri txikiagoan, laguntzak eskatzen dituzten pertsonen kopuruaren hazkundera, zaintzaile diren familien gainkarga handiagoa eta bakardade edo gizarte-isolamenduko egoeren ugaritzea ere identifikatzen dira (hiru kasuetan %18,68). %11,49k baino ez du adierazi ez duela aldaketa esanguratsurik hauteman; horrek iradokitzen du inkestan parte hartu duten pertsona gehienek gizarte-premien hazkundera antzematen dutela beren ingurunean.

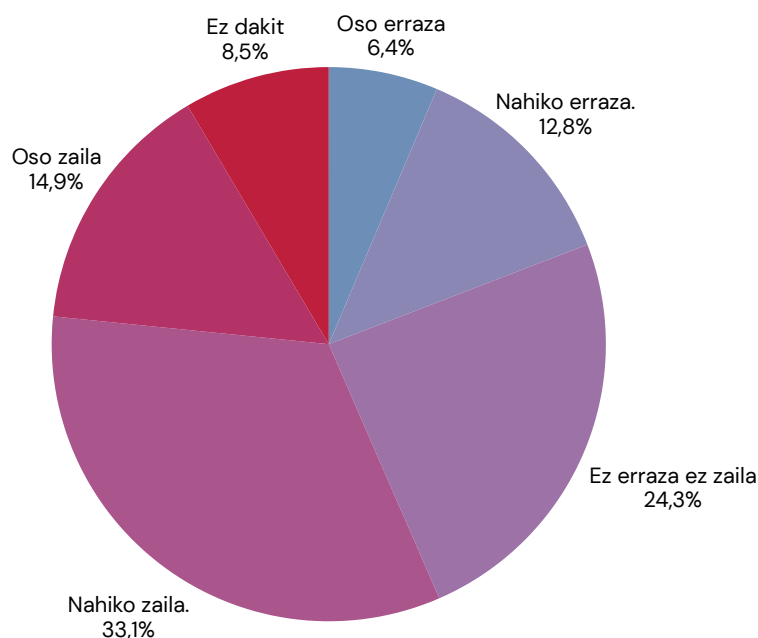
ZENBATERAINO USTE DUZU GIZARTE-POLITIKEK GIZARTEAREN ONGIZATE OROKORREAN ERAGITEN DUTELA?

Inkestatutako herritarrek funtsezko zeregina egozten diete gizarte-politikei ongizate kolektiboan. Parte-hartzaileen hiru laurden baino gehiagok (% 77,57) uste dute politika horiek eragin handia edo handia dutela gizartearen ongizate orokorrean, eta % 12,14k uste dute haien eragina minimoa edo batere ez dela.

Emaitza horiek erakusten dute adostasun zabala dagoela gizarte-politikak gizarte-kohesioa, pertsonen arreta eta herritarren bizi-kalitatea bermatzeko oinarritzko zutabeetako bat direla adieraziz.

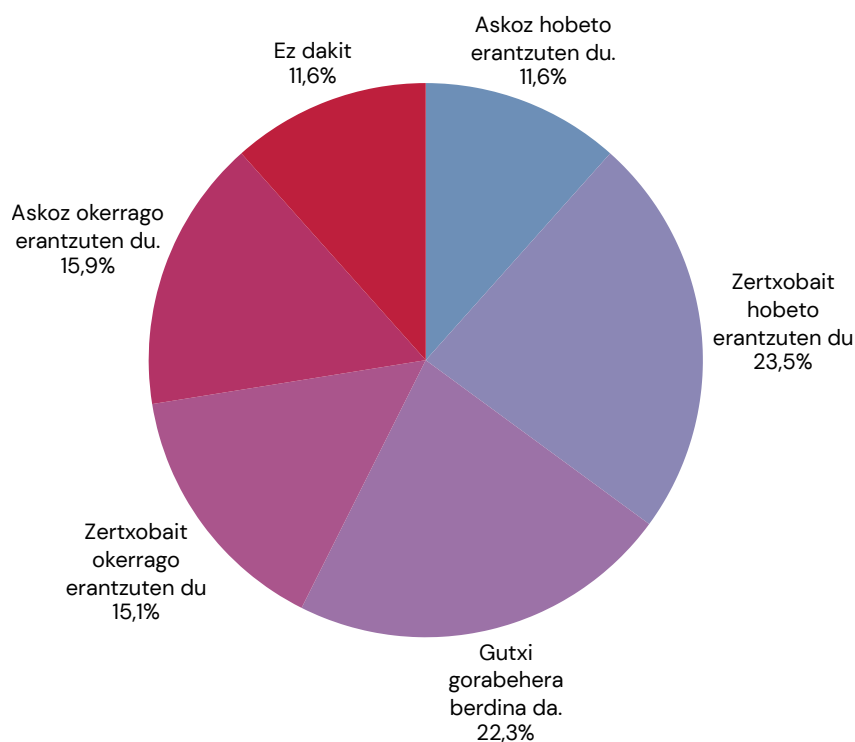
ORO HAR, ESANGO ZENUKE GIZARTE ZERBITZUETARA SARTZEA ERRAZA EDO ZAILA DELA JENDE GEHIENARENTZAT?

Inkestan parte hartu duten herritarren artean nagusi den pertzepzioaren arabera, gizarte-zerbitzuetarako sarbidea zaila da herritar gehienentzat. Parte-hartzaileen ia erdiak (%48,02) uste du zerbitzu horietara iristea nahiko zaila edo oso zaila dela; aldiz, %19,15ek baino ez du iritzi erraza dela. %24,32k tarteko iritzia du, eta %8,51k adierazi du ez duela gai horri buruzko iritzi finkorik.

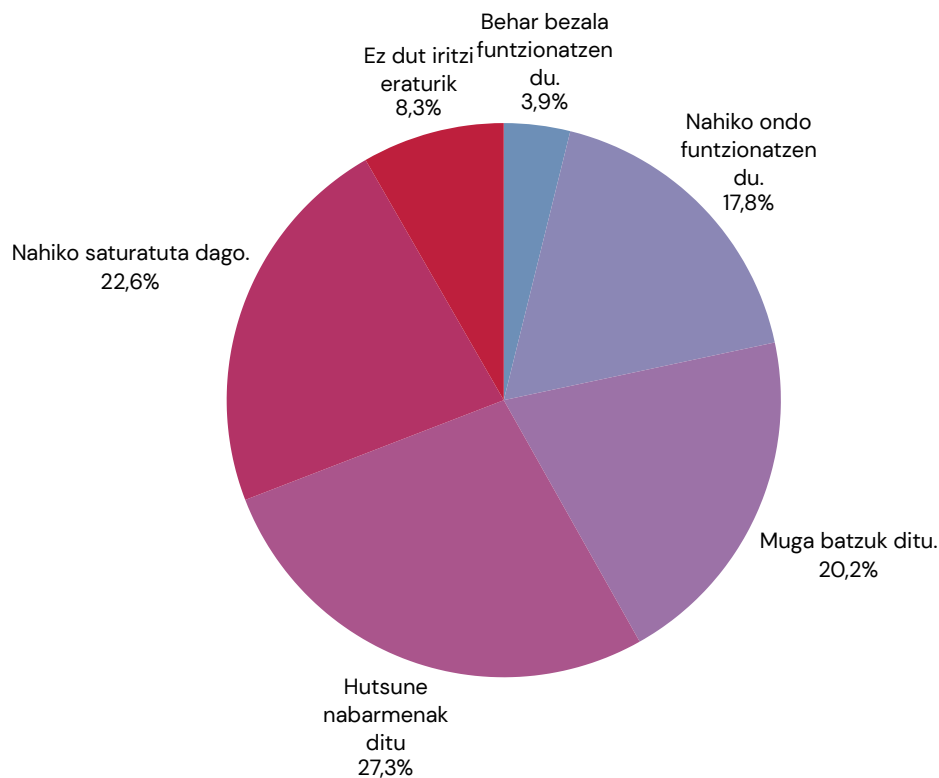
Eraitza hauek islatzen dute, parte-hartzaile bakoitzaren esperientzia pertsonala edozein dela ere, gizarte zerbitzuen sistemarako sarbideak herritarrentzat zailtasunak dituela dioten pertzepzio zabaldua dagoela.

DUELA URTE BATZUEKIN ALDERATZEN BADUZU, ESANGO ZENUKE GIZARTE ZERBITZUEN ETA POLITIKEN SISTEMA...

Inkestan parte hartu duten herritarrek gizarte-zerbitzuen eta gizarte-politiken sistemaren bilakaerari buruz duten pertzepzioa askotarikoa da. %35,07k uste du sistemak duela urte batzuk baino hobeto erantzuten duela; %31,01ek, berriz, okerrago erantzuten duela iritzi dio. Bestalde, %22,32k uste du egoerak gutxi gorabehera berdina jarraitzen duela, eta %11,59k adierazi du ez duela gai horri buruzko iritzi finkorik. Oro har, emaitzek balorazio heterogeneoa erakusten dute, eta ez da antzematen sistemaren azken urteotako bilakaerari buruzko pertzepzio argi eta nagusirik.

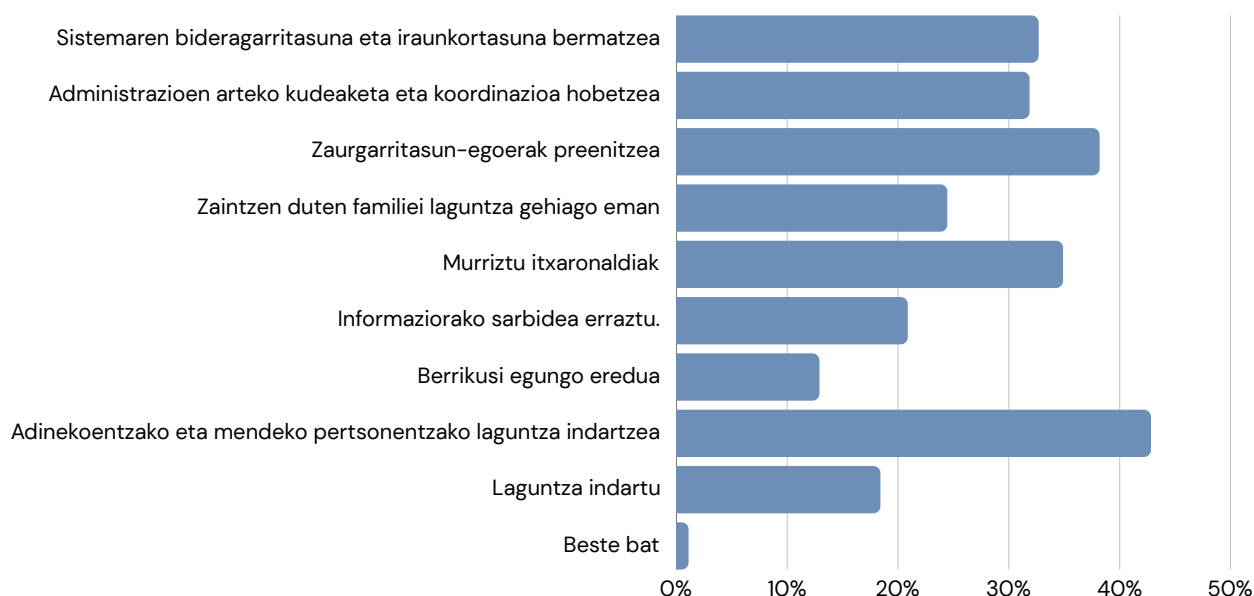
GAUR EGUN NOLA FUNTZIONATZEN DUEN PENTSATUZ, IDEIA HAUETATIK ZEINEKIN IDENTIFIKATZEN ZARA GEHIEN?

Sistemaren egungo funtzionamenduari dagokionez, ikuspegi kritikoa da nagusi inkestan parte hartu duten herritarren artean. Parte-hartzaileen ia erdiak (%49,85) uste du sistemak gabezia garrantzitsuak dituela edo nahiko saturatuta dagoela; %20,18k, berriz, onartzen du funtzionatzen duela, baina zenbait muga dituela. Aldiz, %21,66k baino ez du balorazio positiboa egiten, sistemak behar bezala edo arrazoiz ondo funtzionatzen duela iritzita.

Emaitza horiek erakusten dute nagusi dela gizarte-zerbitzuen eta gizarte-politiken sistemak erronka garrantzitsuei aurre egin behar diela dioen pertzepzioa, egungo gizarte-premiei erantzun egokia emateko.

ETORKIZUNARI BEGIRA, ZERI LEHENETSI BEHARKO LITZATEKE GIZARTE-POLITIKEN ARLOAN? (AUKERATU GEHIENEZ 3 AUKERA)

Etorkizunari begira, inkestan parte hartu duten herritarrek lehentasun nagusitzat jotzen dute adinekoei eta mendekotasun-egoeran dauden pertsoneri ematen zaien arreta indartzea (%42,86), eta, ondoren, kalteberatasun-egoerak larritu aurretik prebenitzea (%38,19).

Halaber, lehentasunezkatzat jotzen dira itxaronaldiak murriztea (%34,89), sistemaren jasagarritasuna bermatzea (%32,69) eta administrazioen arteko koordinazioa hobetzea (%31,87).

Oro har, erantzunek erakusten dute herritarrek gizarte-politikak nahi dituztela, dauden beharrei erantzuteaz gain, behar horiei aurrea hartzeko gai izango direnak, sistemaren arreta-gaitasuna eta eraginkortasuna indartuz.

04

ESKUALDEEN ARTEKO JOERA NAGUSIAK

Aztertutako gai gehienetan lau barrutiek antzeko erantzun-ereduak partekatzen badituzte ere, zenbait ñabardura antzematen dira, eta horiei esker lurralde bakoitzean gizarte-zerbitzuei eta gizarte-politikei buruz dauden sentsibiltate desberdinak identifika daitezke.

Parte-hartzaileen profila

Ikuspegi soziodemografikotik, lau barrutietan emakumeen presentzia da nagusi parte-hartzaileen artean. Donostialdean biltzen da unibertsitateko eta graduondoko ikasketak dituzten pertsonen ehunekorik handiena; Deba-Urolan eta Orian, berriz, oinarrizko ikasketak eta Lanbide Heziketako ikasketak dituzten pertsonen presentzia handiagoa da. Era berean, Oriak du erretiroa hartutako pertsonen proportziorik handiena, eta Deba-Urolan dago langabezia-egoeran dauden pertsonen ehunekorik altuena.

Gizarte zerbitzuen eta politiken pertzepzioa

Oro har, barruti guztiek bat egiten dute azken urteotan gizarte-premiak areagotu direla eta gizarte-politikek ongizate kolektiboa bermatzeko funtsezko eginkizuna dutela adieraztean. Hala ere, lurraldeen arteko zenbait ñabardura ere antzematen dira.

- **Donostialdea** nabarmentzen da gizarte-zerbitzuek eta gizarte-politikek eguneroko bizitzan presentzia handiagoa dutelako eta herritarrek baliabide horiekin harreman zuzen handiagoa dutelako. Era berean, azken urteotan gizarte-premiak nabarmen areagotu direla uste duten pertsonen proportziorik handiena duen barrutia da.

- **Bidasoa-Oiartzun** barrutiak ikuspegi kritikoagoa erakusten du sistemaren ezagutzari dagokionez. Izan ere, barruti horretan parte-hartzaile gehiagok adierazi dute ez luketela jakingo nondik hasi edo ez dakitela zein administrazioek kudeatzen dituen gizarte-laguntza nagusiak.
- **Deba-Urolan**, berriz, gizarte-zerbitzuen sistemaren azken urteotako bilakaeraren balorazioa positiboagoa da. Barruti horretan biltzen da duela urte batzuk baino hobeto erantzuten duela uste duten pertsonen ehunekorik handiena. Aldi berean, garrantzi berezia ematen zaio administrazioen arteko koordinazioa hobetzeari eta kalteberatasun-egoeren prebentzioari.
- **Oriak** Gipuzkoa osoan antzemandako joera nagusiak partekatzen ditu, nahiz eta gizarte-zerbitzuetarako sarbidearen zailtasunen pertzepzio apur bat handiagoa erakutsi eta itxaronaldien luzapenarekiko kezka handiagoa agertu.

Oro har, barrutien arteko aldeak neurrizkoak dira, eta joera nagusiak nahiko modu homogeneoan mantentzen dira lurralde osoan. Adostasun zabala dago gizarte-premien hazkundearen, gizarte-politikek ongizate kolektiboan duten garrantziaren eta sistemaren erantzuteko gaitasuna indartzearen beharraren inguruan. Hala ere, eskualde bakoitzak bere lurralde-errealitatearekin lotutako arazo edo erronka jakin batzuei ematen die garrantzi handiagoa.

05

ONDORIO OROKORRAK

Inkestaren emaitzek erakusten dute gizarte-zerbitzuek eta gizarte-politikek presentzia nabarmena dutela inkestan parte hartu duten herritarren zati handi baten eguneroko errealitatean. Parte-hartzaile gehienek nolabaiteko harremana izan dute sistemarekin, zuzenean edo beren inguruko pertsonen bidez, eta horrek agerian uzten du politika horiek gizartean duten zeharkako eragina eta irismena.

Ikerketak, era berean, agerian uzten du oso zabaldua dagoela azken urteotan gizarte-premiak areagotu direlako pertzepzioa. Zailtasun ekonomikoek, biztanleriaren zahartzeak, familia-egoera jakin batzuen gero eta konplexutasun handiagoak eta arreta-eskariaren hazkundeak agertoki bat eratzen dute, non herritarrek gizarte-zerbitzuen sistemaren gaineko presio handiagoa antzematen duten.

Testuinguru horretan, adostasun zabala dago gizarte-politikek ongizate kolektiboan betetzen duten eginkizunaren garrantziari buruz. Inkestan parte hartu duten pertsona gehienek ustez, gizarte-politikak funtsezkoak dira gizarte-kohesioa bermatzeko eta kalteberatasun-egoeran dauden pertsonen beharrei erantzuteko.

Aldi berean, emaitzek agerian uzten dute erronka garrantzitsuak daudela sistemaren irisgarritasunari eta ezagutzari dagokienez. Herritarren zati esanguratsu batek adierazi du ez lukeela jakingo nondik hasi gizarte-laguntza edo -zerbitzuren bat eskatu beharko balu, eta aitortzen du ez dakiela zein administrazioek kudeatzen dituen prestazio nagusiak. Pertzepzio horiek erakusten dute beharrezkoa dela herritarrei ematen zaien informazioa eta orientazioa indartzea, baita administrazioen arteko koordinazioa ere, eskuragarri dauden baliabideetarako sarbidea errazteko.

Sistemaren egungo funtzionamenduaren balorazioak erakusten du pertzepzio nagusia kritikoa dela. Herritarren zati batek gizarte-zerbitzuek arrazoiz ondo funtzionatzen dutela uste badu ere, nagusi dira gabezia garrantzitsuak, saturazio-arazoak eta zerbitzuetarako sarbidean zailtasunak daudela adierazten duten iritziak. Era berean, sistemak azken urteotan izan duen bilakaerak askotariko iritziak sortzen ditu, eta ez dago argi nagusitzen den ikuspeirik hobetu den ala okertu den esateko.

Etorkizuneko lehentasunei dagokienez, herritarrek sistemaren erantzuteko gaitasuna indartzera bideratzen dituzte beren eskariak. Lehentasun nagusien artean daude adinekoei eta mendekotasun-egoeran dauden pertsonen ematen zaien arreta sendotzea, zaurgaritasun-egoerak larritu aurretik prebenitzea, itxaronaldiak murriztea, zerbitzuen jasagarritasuna bermatzea eta administrazioen arteko koordinazioa hobetzea.

Azkenik, lurralde-analisiak erakusten du homogeneotasun handia dagoela Gipuzkoako barrutien artean. Pertzepzio batzuen intentsitatean alde puntualak antzematen badira ere, joera nagusiak lurralde osoan partekatzen dira: gizarte-premiak areagotu direla aitortzea, gizarte-politiken eginkizun estrategikoaren balorazioa eta sistemak egokitzen jarraitu behar duelako pertzepzioa, egungo eta etorkizuneko gizarte-erronkei modu arinagoan, irisgarriagoan eta koordinatuagoan erantzuteko.

GIZARTE POLITIKA ETA ZERBITZUEI BURUZKO INKESTA

